

PATVIRTINTA
Kybartų Kristijono Donelaičio
gimnazijos direktoriaus
2015 m. vasario 13 d.
įsakymu Nr. V-1-32

REKOMENDACIJOS DĖL POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Rekomendacijos dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams (toliau – Rekomendacijos) skirtos Vilkaviškio rajono Kybartų Kristijono Donelaičio gimnazijai (toliau – Gimnazija).

2. Rekomendacijomis siekiama padėti Gimnazijos darbuotojams veiksmingai reaguoti į kraštutinius mokinių netinkamo elgesio atvejus bei iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti gimnazijos bendruomenės narių ir (ar) kitų asmenų fizinį ir psichologinį saugumą.

3. Rekomendacijos nustato galimas taikyti poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo Gimnazijoje sąlygas.

4. Rekomendacijose vartojamos sąvokos:

Draudžiami daiktai – bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių apyvarta uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų saugumo, sveikatos apsaugos ir kitais visuomenės poreikiais, taip pat kiti Gimnazijoje draudžiami turėti daiktai (reikmenys).

Netinkamas mokinio elgesys – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griaunantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą mokinio elgesys.

Poveikio priemonė – Gimnazijos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką.

Pagrįsti fiziniai veiksmai – su fiziniu kontaktu susiję Gimnazijos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, arba užkirsti jam kelią.

Pagalbos kabinetas – patalpa, kurioje kiekvieną pamoką budi gimnazijos mokytojas arba pagalbos mokiniui specialistas pagal grafiką, patvirtintą gimnazijos direktoriaus. Joje dirba mokinys, kuriam pritaikyta ugdomosios vietos pakeitimo priemonė.

Ugdymosi vietos pakeitimas – laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi Pagalbos kabinete arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą.

5. Sprendžiant mokinio elgesio problemas bei taikant poveikio priemones turi būti vadovaujamas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-1-1268.

II. POVEIKIO PRIEMONĖS IR BENDROSIOS JŲ TAIKYMO SĄLYGOS

6. Gimnazijos darbuotojas, esant Rekomendacijose nustatytoms sąlygoms ir siekdamas užtikrinti Gimnazijos bendruomenės narių ir (ar) aplinkinių saugumą, gali taikyti šias poveikio priemones ar imtis šių veiksmų:

- 6.1. pakeisti mokinio ugdymosi vietą;
- 6.2. iškviesti Gimnazijos pagalbos mokiniui specialistą (-us) (socialinį pedagogą, psichologą) arba administracijos atstovą;
- 6.3. organizuoti mokinio daiktų patikrinimą;
- 6.4. panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus.
7. Taikant Rekomendacijose numatytas poveikio priemones privalu atsižvelgti į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas, poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias, aplinkybes.
8. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę informuojamas mokinio klasės auklėtojas, Gimnazijos administracijos atstovas, taip pat, esant būtinybei, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) savivaldybės vaiko teisių apsaugos skyrius ir (ar) teritorinė policijos įstaiga.
9. Mokiniui pritaikyta poveikio priemonė fiksuojama Taikytų poveikio priemonių mokinio atžvilgiu registre (toliau – Registas).
10. Gimnazijos darbuotojas, įtaręs, kad mokinys Gimnazijoje ar jos teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas ar yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, turi vadovautis Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas nustatymo organizavimo aprašu ir laikytis jame nurodytų veiksmų sekos.

III. UGDYMO SI VIETOS PAKEITIMAS

11. Ugdymosi vietos pakeitimas, nukreipiant mokinį į Pagalbos kabinetą, gali būti taikomas mokytojo sprendimu, kai mokinio elgesys akivaizdžiai griauna mokinių ugdymosi procesą pamokos metu.
12. Mokytojo veiksmai keičiant mokiniui ugdymosi vietą:
 - 12.1. paskirti mokiniui užduotį;
 - 12.2. iškviesti tuo metu pagal direktoriaus patvirtintą grafiką Pagalbos kabinete budintį mokytoją arba pagalbos mokiniui specialistą;
 - 12.3. Pagalbos kabinete mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis prižiūrimas budinčio mokytojo arba pagalbos mokiniui specialisto arba mokiniui teikiama reikiama švietimo pagalba;
 - 12.4. patikrinti mokinio atliktą darbą ir jį įvertinti.
13. Mokinio ugdymosi vieta gali būti pakeičiama ne ilgesnei kaip šį sprendimą priėmusio mokytojo pamokos trukmei.

IV. GIMNAZIJOS PAGALBOS MOKINIUI SPECIALISTŲ IŠKVIETIMAS

14. Mokytojas ar Gimnazijos darbuotojas gali išsikviesti pagalbos mokiniui specialistą, kad padėtų nutraukti netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį.
15. Pagalbos mokiniui specialistas tarpininkauja sprendžiant mokytojo ir mokinio ar mokinių grupės konfliktą, taip pat padeda mokytojui numatyti tolesnes mokinio (-ių) ugdymosi proceso organizavimo galimybes bei pagal kompetenciją inicijuoti ir (ar) spręsti švietimo pagalbos arba drausminių auklėjamojo poveikio priemonių taikymą mokiniui (-iams).
16. Problemai kartojantis Gimnazijos darbuotojas gali iškviesti Gimnazijos administracijos atstovą.

V. MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

17. Gimnazijos darbuotojui kilus pagrįstų įtarimų, jog mokinys gali turėti draudžiamų daiktų, arba įtarus vagyste, Gimnazijos darbuotojas nedelsdamas apie tai informuoja Gimnazijos administracijos atstovą arba pagalbos mokiniui specialistą (-us).
18. Gimnazijos darbuotojas ir (ar) Gimnazijos administracijos atstovas arba pagalbos mokiniui specialistas turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami jam nedalyvaujant.

19. Jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, patikrinimo metu turi dalyvauti mažiausiai du Gimnazijos darbuotojai, vienas iš jų – Gimnazijos administracijos atstovas arba pagalbos mokiniui specialistas. Paaiškėjus, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir, esant būtinybei, teritorinė policijos įstaiga.

20. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir jie kviečiami atvykti į Gimnaziją. Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojama teritorinė policijos įstaiga.

21. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviešti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas Gimnazijos administracijos atstovo arba pagalbos mokiniui specialisto.

VI. PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

22. Gimnazijos darbuotojas pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

22.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo;

22.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, Gimnazijos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

22.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pasišalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

22.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius Mokyklos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

22.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

22.6. atskirti mokinį, griaunantį bendrą klasės tvarką ar Gimnazijos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos (pavyzdžiui, klasės, salės, valgyklos ar pan.). Pamokos metu iš klasės pašalintas mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis kitoje Gimnazijos patalpoje, prižiūrimas pagalbos mokiniui specialisto, arba jam teikiama reikiama švietimo pagalba.

23. Pagrįsti fiziniai veiksmai gali varijuoti nuo stovėjimo tarp mokinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimo prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinys grasina iššokti, ar pan.), vedimo paėmus už rankos iki mokinio sulaikymo, fiziškai apribojant mokinio veiksmus. Mokinio sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nenaudojant fizinės intervencijos; kai siekiama nutraukti mokinio save žalojančią elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys nurims, ir pan.).

24. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose:

24.1. mokinį(-ius) laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus;

24.2. guodžiant mokinį;

24.3. pasveikinant mokinį;

24.4. padedant neįgaliam mokiniui;

24.5. mokant mokinį groti instrumentu, šokti;

24.5. rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus;

24.6. rodant mokiniui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdymosi procese naudojamas priemones;

24.7. teikiant pirmąją pagalbą.

25. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie:
- 25.1. naudojami kaip bausmė;
 - 25.2. naudojami norint pademonstruoti savo viršenybę;
 - 25.3. naudojami siekiant sukelti vaikui skausmą;
 - 25.4. naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga.
26. Pagrįstų fizinių veikslių naudojimas neturi kelti grėsmės vaiko gyvybei ir sveikatai.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27. Visus skundus dėl poveikio priemonių mokiniui taikymo privalu nuodugniai ir operatyviai išnagrinėti teisės aktų ir Gimnazijos veiklą reglamentuojančių dokumentų nustatyta tvarka.

28. Apie nustatytus vaiko teisių pažeidimus Gimnazija informuoja kompetentingas valstybės ir (ar) savivaldybės institucijas.

PRITARTA

Kybartų Kristijono Donelaičio
gimnazijos tarybos
2015 m. vasario 9 d.
protoliniu nutarimu Nr. S-1-3